

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások küldendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők Nyilttér száma 1 korona.

Munkásaink.

(T. G.) Ha jól emlékszem (nem tudom bizonyosan, mert már vagy 20 éve olvastam valahol) néhai jó Reviczky Ádám sóhajtott föl egyik cselédje előtt hogy:

— Haj, haj! Hová lettek a jó cselédek?

Mire az öreg cseléd — kalapját tisztességtudóan leemelve — alázatosan megjegyezte hogy:

— Hát biz azok elmentek oda, ahova a jó urak — méltóságos uram.

Körülbelől ezt mondhatnók arra a — többé-kevésbé jogosult — panaszokra, melyeket munkásaink hangoztatnak országszerte e ma napság.

Mint mondám, többé-kevésbé lehet okuk panaszra, mert hiszen nem zárkozhat el érzékeny lélek annak beismérésétől, hogy vannak egyes területek, ahol a föld produktív erejét meghaladó igények fedezetére a munkaerők kizsákmányolása szolgál, — de viszont a munkások nagy része is levetkőzte a magyar munkást jellegző szorgalmat és megbízhatóságot.

Magam tapasztaltam — sajnos magamon, — hogy majdnem kétszerannyi bérért

sem végezték munkásaim a rájuk bízott teendőket nemcsak hogy jól, de még úgy sem, hogy abból károsodásom ne lett volna, mert nem ügyelhettem föl munkájukra, amit ők kihasználva, nekem roppant veszteséget okoztak.

Ime tehát a megbízhatatlanság kézzel fogható példája.

És az pedig nagy baj. Baj a munkaadóra, mert anyagi veszteséggel jár, de nagyobb baj a munkásokra, mert elvesztik a munkaadók becsülését, mint a legfőbb eszköz boldogulásukra.

Becsületes fizetés, becsületes munka!

Ebben a jelszóban találja meg a munkaadó is, a munkás is azt a költsönös bizalmat, mely nélkül sem az egyiknek anyagi, sem a másiknak erkölcsi és anyagi ereje nem gyarapodhat.

Sajnos azonban, hogy munkásaink mostanában sem az egyiket, sem a másikat nem respektálják akkor, a midőn a becsületes fizetésen fölül való követelésekben gondolják anyagi sikereiket biztosítani s akkor, a midőn nagy részük kénytelen kedvetlen és lelkiismeretlenül teljesítik érte a megfelelő szolgáltatásokat.

Már pedig tudniok kellene, hogy az ezen való segítség módja a munkaadókon nem állhat, mert ők egyebet nem tehetnek, mint becsületesen megfizetik a munkabért. Puntum!

Egyebet pedig a munkások nem kívánhatnak józan, higgadt észszel.

Hanem igenis a munkásoknak kell s jól felfogott érdekükben áll egy oly mozgalom megindítása, melynek célja lenne a megbízhatatlan, renyhe, folyton elégedetlenkedő tagjaiknak maguk közül való kiakolobolítása, az azokkal való közösség megtagadása, úgy szólván a nyakukról való lerázása, mert azok a kevesek rontják meg az egésznek tisztességes ekszisztenciáját, jó hírnevét, megbecsülését.

Maguknak a munkásoknak kell oda hatni, hogy hibás tagjaik erkölcsi és anyagi fenyegetésként vagy a javulásra, vagy a pusztulásra kényszeríttessenek.

Elismerem, hogy ezek kemény szavak, de azt meg el kell ismernie mindenkinek, hogy másképp javulás nem állhat be.

A társadalom, a kormány minden lehető eszközt felhasznál a munkás kérdésnek általános meglegedésre történő megol-

TÁRCZA.

Hódolat.

Oly néma az ajk, ha a szem beszél!...
Ugy hallgat az ész, ha a szív remél!
Vajjon hazugság a titkolt való,
Ha nem regéli azt el röpké szó?..

Szeretlek. Hiszen régen tudtad ezt:
Hogy érted kínzó, édes vágy epezt.
Raboddá tón az első pillanat,
Hogy hangod hallám s hogy megláttalak.

Szívem hevülni nem tud: azt hívem
S balgán merengtem szép szemed tüzen.
Midőn e szív dobogta, hogy — szeret,
Büszkén kiáltám: Nem, az nem lehet!

Futottam tőled, elkerültelek;
Bár vérzett a szív, bár sajgott a seb.
Mámorba fojtam keblem sóhaját,
Hijába minden: Csak tovább... tovább...

És visszatértem, ime itt vagyok,
Szemed sugára újra rám ragyog!
Körödben fáradt-lelkem megpihen:
Felédve érted múlt-jövő s jelen.

Szükséges-e, hogy ajkam mondja el,
Mit e szív óhajt s érez a kébel?
Ha kis kezűben kézem megremeg,
Minek beszélni? — oh mondd, hát minnek?

Az „Abony” számára írta: TÓSZEGI.

A századvégi kisasszony.

(Folyt. és vége.)

Írta: Csizmadia Guits Matild.

Csak egyetlen egyszer, csak egy pillanatra látta azt a gyönyörű szemet, többet soha, hanem az a zörgés ott a bokrok közt mindennap ismétlődött és mindig mosolyt esalt ajkaira.

Klárka még lármásabb, pajkosabb lett, mint azelőtt volt; különösen tüntetett olyankor nagy kedvével, mikor Zsitvayval került egy társaságba. Hanem annál csendesebb volt, ha senkisémet látta. Mikor a kastélyban már mindenki lefeküdt, kinyitotta a szobája ablakát és kibámult rajta a csendes, tiszta nyári éjbe. Ott a fák közül sötéten kiemelkedő bóbítás tornyu Zsitvay-kastély felett ragyogott egy nagy, fényes csillag, azt nézte szomorúan, kitágult szemekkel; hogy milyen gondolatok forrongtak a csodálatosan megszelidült leányfőben; azt csak az tudná megmondani, a ki a szivekben olvas.

Zsitvayné és István semmi érdeklődést sem tanúsítottak szomszédjaik iránt, kettőjük közt soha szóba sem jöttek; hanem annál jobban megfigyelték őket Mariska és szokott nyíltságával ki is fejezte, hogy bizony őt igen érdekli a szép fess Dávid Klára, és ha nem lenne olyan hóbortos, nagyon is tudná szeretni.

Mindhármann künn ültek a vadszőlővel közszorított erkélyen s beszélgettek.

— Ma bicikliverseny lesz — ujságotla Mariska.

Az erdőből egyszerre indulnak és itt futnak el előttünk. Kíváncsi vagyok, ki ér be elsőnek?

— És honnét tudsz te mindig mindent olyan részletesen, kis hugom, a mi odaát történik? — kérdezte István, fejével Dávidék felé intve.

— Istenem, honnét! Hát Lencsítől. Haragszol? — kérdezte, megütődve Zsitvay eikomolyodott arcán. — Ha haragszol érte, bátyám, úgy nem fogom őt többé meghallgatni. Nézd csak ott jön elsőnek Klára kiáltott Mariska élénken, megfeledkezve aggodalmáról. — Ugyancsak elferdült ám a gigerli-kalap és a baja is felbomlott.

— Szent Isten! Nézd csak, fiam, jönnek a tehenek! mondá ijedten Zsitvayné.

— Nos, baj az?

— Persze hogy baj. Veszedelem! Nem néhez kitalálni, hogy az a könnyelmű gyermek inkább közéjük hajt, mint hozzánk betérjen, pedig akkor el van veszve! Fiezköt nagyon felbőszíti a kerékpár, nem bírnak vele a csordások. Tavaly halálra sebzett egy biciklistát.

István sápadt lett, mint a halott. Szó nélkül szaladt át a szobákon, a lépcsőn a nagy sietségtől majd úgy bukott le. Éppen egyszerre érkeztek Klárával a ezimeres vaskapu elé.

Jól mondta Zsitvayné, a leánynak eszébe sem jutott, hogy kitérjen a csorda elől, nem is gondolt a veszedelemre. Areza azt az élvezetet fejezte ki, amit neki a verseny izgalma okozott; mosolygó ajakkal, csillogó szemekkel rohant volna a halálba.

Megálljon — kiáltotta Zsitvay és megragadta a biciklit, átkapta a leány karcsu derekát és egy pillanat alatt benn termett vele a kapun és bezárta azt.

Mindaz egy hang, szó nélkül ment végbe, csak a szemek villogtak össze, mint két éleskard; az egyik támadásra, a másik védekezésre készen.

— Hogy merle velem ezt tenni? Hogy merészelt megérinteni? Elfogni és ide becsukni? — kérdezte a leány és gyönyörű alakja reszketett a felindulástól. Arezát a harag félelmetes széppé

dására, — de a munkásoknak nemcsak hogy nem szabad, de maguk ellen való vétek, tétlenül, sőt kárörvendve nézni amazok öröklődését.

Segíts magadon az isten is, más is megsegít.

A mely ember elhagyja magát, egyebet sem tesz, csak panaszkodik, siránkozik, vagy akár fenyegetőzik, — azon bizony nem fog szánakozni senki.

Igy van ez egyes osztályokkal is.

Ha a tehetetlenséggel a jóakarát, jószándék küzd, ott mindenütt van segítség.

A természeti ösztönnek egyik legkiválóbb, legnemesebb nyilvánulása, hogy az erősebb mindig a gyengébbnek áll pártjára, így van ez az állatoknál is, nemcsak az emberéknél s így kell lenni ennek a társadalom olyan osztályával szemben is, melyre való utaltsága egyik életföltétele.

Ez a szempont vezérli a kormányt, midőn a munkások nyugdíjintézetének megvalósítását vette tervbe, melyhivatva lenne az elaggott, munkaképtelen munkás népet segíteni, a koldulástól megmenteni.

Tehát most már az állam is fog gondoskodni a munkás nép javításán, a mely eddig csupán csak a társadalomnak képezte nehéz feladatát.

A munkás nyugdíj törvény egy nagy alkotás, mely milliók sorsán segít, kik eddig — mint az ég madarai — magukra voltak hagyva. Meg fog ezáltal szünni az a sok-sok baj, egyenlenség, gyűlölködés, melyek — többnyire az izgatások befolyása, alatt — fenyegették az állam, a társadalom egységét, s az egyesek nyugalmát.

Fogadjuk tehát ezt bizalommal mint egy hatalmas eszközt ama boldogulás felé, melyre való törekvésben egyik vagyunk,

tette, kicsi keze ököbe szorult, úgy állott ott mint egy támadásra készülő királytigris.

István nem felelt. Figyelemmel nézte a csorda közeledését.

Ficzkó, az óriás fajnika megállt a biciklitől pár méternyire és először csak nézte a földön elapuló fényes nagy kereket. Azután két első lábát megfeszítette, hatalmas fejét leütötte, úgy várta támadásra készen, hogy az a csillogó valami mozduljon, majd nagyot ugrott, szarvát a földbe vágta és szorta felé a port. De mert erre sem adott életjelt a bicikli, haragja lecsillapult és az embernek sikerült onnét eltávolítani Ficzkót.

Klára halványan, de daczos kifejezéssel nézte az egész jelenetet, István odafordult hozzá.

— Látta? Ezért bátorkodtam megérinteni, ide behozni, hogy megmentsem a biztos haláltól.

— Mit törődik velem? Ki adott önnek jogot, hogy ezáltal védömül tolja fel magát? Nem mondottam-e már egy ízben, hogy szivesebben meghalok, mint egy olyan gögös, durva embernek legyen lekötelezettje életemért, mint ön? Miért ment meg a társadalomnak egy ilyen elhibázott életet, mint az enyém? Hiszen az a meggyőződése, hogy az emberiség csak nyerne vele, ha a magam fajta asszonyokból egygyel kevesebb lenne a világon!

Az utolsó szavakat már több keserőséggel, mint haraggal mondta ki Klára.

— Kár lenne, ha már ily ifjú korában elszakadna élete fonala. Hiszen kegyed még megjavulhat és okulva a veszedelmeke, melyekbe ezek a divatos hóbortok sodorták, visszatérhet a nőiesség jól védett útjára.

— Paraszt! — vágta vissza a leány. — Eresszen ki, nyissa ki a kaput vagy segítségért kiáltok.

A leánynak ezeket a szavait már az a tiszt

kicsinyeknek, egyeknek kell lennünk, nagyoknak és gazdagoknak és szegényeknek.

Pestvármegye is hozott egy szabályrendeletet a munkások segélyezése ügyében, melyet itt közlünk:

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági szabályrendelete

a községi segélyalapokról. (1898. évi II. t.-cz. 71. §.)

1. §. A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II. t.-cz. 71. §-a értelmében a törvényhatóság minden egyes községében és r. t. városban segélyalap létesítetik.

2. §. A községi segélyalap bevételeit képezik:

a) az 1898. II. t.-cz. alapján kiszabott és befizetett büntetéspénzek;

b) ugyanazon törvény 3. §-a alapján az elvesztett vagy megsemmisült igazolványok másodlatának kiállításáért beszedett díjak;

c) az ugyanazon törvény végrehajtása tárgyában 2000. eln. 1898. szám alatt kiadott földmívelésügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján kiszabott pénzbírságok;

d) a községnek, a törvényhatóságnak vagy egyeseknek e czélra szánt adományai.

3. §. A községi segélyalapok czélja;

a) az arra érdemes, igazolvánnyal bíró s önhibájukon kívül segélyre szorult gazdasági munkások segélyezése;

b) a gazdasági munkások segélyegyleteinek és szövetkezeteinek támogatása.

4. §. Minden község és r. t. város a 2. §. d) pontjában említett segélyezést és ennek mérvét az évi költségvetés tárgyalásánál tárgyalni s a felett, hogy ezen alapot segélyezni kívánja-e vagy nem, határozatot hozni köteles. A segélyezésre fordítandó összeg azonban az illető község vagy r. t. város földadójának 10%-nál nagyobb nem lehet.

5. §. A községi segélyalapok a községi szegényalaptól s egyéb községi szegényintézetektől elkülönítve, minden tekintetben a községi számvitelről szóló vármegyei szabályrendelet rendelkezései értelmében kezelendők.

A segély iránti kérelmek felett a 9. §-ban megjelölt bizottság meghallgatása után a községi előljáróság, illetőleg a városi tanács határoz s a megállapított segélyösszeget a segélyalaphoz kiutalván oza.

6. §. A segélyezésekre a segélyalapoknak csak a kamattjévedelme vehető rendszerint igénybe.

Rendkívüli szükség esetében a községi elől-

is hallotta, a ki másodíknak érkezett be a versenyben és meglátván a földön heverő biciklit ő is megállott a vaskapu előtt.

— Uram, ezért számolni fog, ezért elégtételt fog adni: — sipított a miderbe szorított tisztcske. Zsitvay kinyitotta a kaput és Klarához fordult.

— Méltóztassék, most már szabad az út.

A szép leány büszkén, köszönés nélkül ment ki és a pattogó tiszt urat sem méltatta egy szóra, tekintetre sem; a ki pedig kézzel lábbal igyekezett kifejezést adni sajnálásának és megbotráncokzásának.

— Most már rendelkezésére állok hadnagy ur — szólt Zsitvay, a tiszt előtt magát udvariasan meghajtva.

— Még ma elküldöm segédeimet — felelt a hadnagy, átnyujtva névjegyét és elvezette a bicikliket Klára után.

— Bíró Kronvetter Alfréd — olvasta Zsitvay a névjegyéről.

Zsitvayné és Mariska bár a szavakat nem hallották, a mozdulatok hevességéből és a névjegycseréből mindent megértettek, belátták azt is, hogy a párbalyt megakadályozni nem áll módjukban.

Mariska bezárkózott szobályaiba és a nap hátralevő részét sirással és imádkozással töltötte, míg az állom le nem zárta fáradt szempilláit. Az urasszony pedig nyugodtan tárgyalt fiával a gazdaságról, beszélgetett vele szórakoztató dolgokról, mintha sejtelve se lenne az össze ütközésről. Alkonyatkor két tiszt látogatta meg Istvánt, a kiket az a szalonból néhány udvarias szóváltás után átvezetett saját lakosztályaiba. Azt is agyonhallgatta Zsitvayné, mintha legtermészetesebbnek tartaná az urak késői látogatását. Hanem mikor elvált fi-

járság, illetőleg a városi tanács alapján a képviselőtestület megengedheti, hogy a segélyezésekre részben vagy egészben a segély alap tőkéje is igénybe véssék.

7. §. A segély rendszerint visszafizetés kötelezettségével adatik.

Egy munkásnak egyazon évben legfeljebb 50 korona segély adható.

A segély után kamatot szedni semmi körülmények között sem szabad.

A visszafizetésre egy hónapnál rövidebb és tizenkettő hónapnál hosszabb határidő nem szabható meg.

Az előljáróság, illetőleg a tanács a visszafizetésre még hathónapi halasztást adhat s indokolt esetben a 9. §-ban megjelölt bizottság meghallgatása után a követelés törlése iránt a képviselő testülethez előterjesztést tesz.

A segély részletekben is visszafizethető.

Ha a segélyzett a segély visszafizetése előtt meghal, örökösaitől a követelés be nem hajtható s törlése a képviselőtestület által elrendelendő.

8. §. Segélyben nem részesíthető:

a) a kinek igazolványa nincs;

b) a ki az 1898. évi II. t.-cz., vagy az 1876. évi XIII. t.-cz. alapján büntetve volt, a büntetés kitöltésétől számított egy éven belül;

c) a ki a segélyalaphoz visszatérítés kötelezettségével nyert segélyt halasztás, illetőleg törlési engedély nélkül önként vissza nem fizette.

9. §. A képviselőtestület a helybeli igazolvánnyal bíró munkások közül évenként hat munkást jelöl ki s azokból véleményező bizottságot alakít.

E bizottság két tagjának véleménye minden segélyzési ügyben meghallgatandó.

A bizottság véleménye az előljáróságot, illetőleg a tanácsot nem kötelezi.

10. §. A járási főszolgabíró (r. t. városban az alispán) a rendszeres hivatalos vizsgálatok alkalmával a segélyalap kezelését megvizsgálni köteles.

11. §. A segélyt kérő feleknek a segélyt megtagadó határozatok ellen a községben a járási főszolgabíróhoz, r. t. városokban az alispánhoz lehet fellebbezni.

A segélyezés kérdésében hozott másodfokú határozatok végérvényesek.

12. §. Az előljáróság, illetőleg a tanács és a képviselő-testület azon segély összegekért, a melyeknek engedélyezése vagy behajtása körül könyelműen s a köteles gondosság nélkül járt el, anyagilag felelős.

Zárhatározatok.

13. §. Ezen segély alapról szóló számadások

ától, kétségbeesett zokogással roskadt térdre imázsámolya előtt és a rózsás hajnalhasadás is ott találta imádságba merülve. A párbaj megtörtént. Egyszerre lőttek. A tiszt golyója István balkarját furta keresztül, István golyója pedig a jobb vállat-lukasztotta át. Zsitvayné és Mariska hálát adtak az Istennek a könnyű sebesülésért. Talán az ő buzgó imádságukat haligatta meg az és az adott irányt a golyóknak.

Izgalmas órák voltak azok a párbaj előtt, nemcsak Zsitvayéknál, hanem Dávidéknál is.

Gyöngyike, a szülők szemefénye, folyton sirt jajgatott és mindenképen zárdába akart menni. Hiába volt a szülők könyörgése, jó barátnök vizsgálása, egyre azt hajította, vigyék Zsitvayról rögtön, vigyék zárdába, mert ő nagy bűnös, ő miatta emberha'ál lesz, ő zárdába akar menni, apácza akar lenni.

Mikor tudatták vele a párbaj kimenetelét, lecsendesült. Felöltözött sötét ruhába és azt mondta a szobaleánynak:

— Róza, vezessen el a templomba!

Sohasem járt még ott, három szekbe is beakart ülni, mind be volt zárva.

— Jöjjön ide, gyermekem! hívta őt egy kellemes hang, a templom mély csendjében.

Klára a hang felé fordította bánatos arcát Zsitvayné intett neki barátságosan. A leányka beült, megcsókolta az urasszony kezét és magába mélyedve imádkozott.

— Vajjon melyikért? — vetette fel a kérdést magában Zsitvayné.

Nem sokáig maradt kétségben. Mikor Zsitvayné kiment, Klára utánna sietett s elérte a kocsija mellett.

— Nagyságos asszonyom? — szólt a leányka bátortalanul, félve.

a községi, illetőleg r. t. városi számadások kiegészítő részét képezik s azzal egyidejűleg terjesztendők felsőbb elbírálás alá.

Jelen szabályrendelet a földmivelségi m. kir. miniszter ur jóváhagyása után azonnal hatályba lép.

1007.

kgy. 1899 szám.

Ezen szabályrendelet Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyének Budapesten 1899. évi október hó 9-én tartott rendes évn. bizotts. közgyűlésén elfogadtatott.

Jegyzette és kiadta:
Serfőző Géza,
mezőgazdasági előadó.

2834. eln. sz. Földmivelségi m. kir. miniszter.
1900.

Jóváhagyom azzal, hogy 11. §-ának első bekezdéséből e szavak: „törvényhatósági joggal felruházott városokban a közigazgatási bizottsághoz” hivatalos tollal töröltettek.

Budapest, 1900. márczius 26-án.

A miniszter megbízásából:
Dr. Bartóky József.

Képviselő választásunk.

Gulner Gyula belügyminisztériumi államtitkár, ki államtitkárrá történt kinevezésekor lemondott az abonyi kerület mandátumáról, e hó 12-én kiáltották ki ismét nagy lelkesedéssel kerületünk országgyűlési képviselőjének. Bár ellenjelölt nem volt, a vidéki választók is nagy számban sereglettek össze s zajosan adtak kifejezést az államtitkár-képviselőnk iránti ragaszkodásuknak. De kifejezést nyert az a páratlan kedveltség és szeretet, melyben képviselőnk részesült, abban a sok ünnepelésben főleg, melyben abony város polgársága a 11-iki falyásmenet s kivilágítás alkalmával részesítette.

A kerület mandátumát Lángos Árvaszéki ülnök, választási elnök nyújtotta át Gulner Gyula szeretett államtitkár-képviselőnknek, ki szép szavakban köszönte meg a polgárok ismételt bizalmát. Igérte, hogy mint eddig ezentul is mindent meg fog tenni arra nézve, hogy választó kerülete polgárainak, népének szeretetét kiérdemelje.

Délben a kaszinóban 80 terítékű bankett volt államtitkár-képviselőnk tiszteletére, melyen Abony város és a környék intelligenciája teljes számban megjelent. A banketten az első pohárköszöntőt Benedy Gyula t.-szelvi földbirtokos mondta a királyra, melyet a társaság tagjai állva hallgattak végig s lelkesen megéljeneztek. A választó polgárság szeretetét s bizalmát azután

Zsitvayné visszafordult és komolyan, kérdően nézett Klárára, de az zavartan, lesütött szemekkel állt előtte, elhagyta az a kevés bátorsága is.

— Szolgálatára lehetek valamiben, édesem? Klára szép kis keze könyörgésre kulcsolódott össze.

— Legyen könyörületes, asszonyom, mondja meg, hogy van ő?

— A fiam?

Klára igent intett.

— Most nem a legjobban, sebláz állott be. De az orvos a legjobbal biztat. Köszönöm érdeklődését, gyermekem.

Azt elhalgatta Zsitvayné, hogy fia lázas állapotában folyton Dávid Klárával vívódik.

— Halj meg hát, nem bánom! Megöltél engem is, nyomorult! — kiáltozza oly haraggal, hogy dörgő hangja lehallatszik a földszintre, a cselédséghez. Majd lágyan, szeliden beszélt hozzá: — Ugy, ugy Klárikám, imádkozz! Gyere a szivemre. Megölöm azokat a czigányokat! Fáj szegény kis kezéd? Add ide, hadd csókoljam! — és hangja szerelmes suttogásba vész.

Forróságtól kipattogzott ajka alig halgat el, ismét újra kezd. De azért Klára azt is megtudta, mert vannak ám nagyon ügyes doktor bácsik, a kiknek nagy ám a tudományuk és tudják, mit mivel kell gyógyítani. A busongó szép Klárikát Zsitvay István összevissza beszédjével gyógyították meg. Valóságos babona! Azután Zsitvayné és Klára mindennap találkoztak a templomban és egy hét múlva már egy díszesen faragott új szék állott a szentélyben, a Dávid-család tulajdona, melyben mindennap misét hallgattak Dávidné és leánya.

Az is átszivárgott a Zsitvay-kastélyba, hogy Klárika miseruhát hímez ezüsttel, arannyal és ez annyira igénybe veszi minden idejét, hogy bicziklijét, fegyvereit odaajándékozta az ispán fiának.

Máthé József tolmácsolta sikerült pohárköszöntőben államtitkár-képviselőnk iránt; kit még az ebéd folyamán számosan felköszöntöttek.

Ezek sorából különösen kiváltak városunk szülöttének: Dr. Balogh Arthur budapesti egyetemi jogtanárnak, valamint Lévy Mihály ujszászi plebánosnak toasztjai. Előbbiben a szónok, ki a budapesti egyetemen a politikát adja elő, az ünnepeltet mint politikust méltatta s magas tudományos felfogásával tett nagy hatást a jelenlevőkre. Lapunk egy barátja a beszédéről gyorsírói jegyzet vett fel s érdemesnek találjuk, hogy a beszédet mely magas tartalmával a közönséges toast színvonalát messze túlhaladja, alább közöljük.

Miután a tanár úr bevezetőleg rámutatott arra, hogy mint abonyi származású, őt is jogos büszkeséggel tölti el a mai nap, így folytatta:

A szubjektív tekintetnél, tisztelt uraim, sokkal erősebbek azok a tárgyilagos tekintetek, mik engem felszólalásra bírnak. Sokkal erősebbé tesz az én lelkesedésemet és kell, hogy tegyék az önöket is, azok, a mikre most rámutatok. S ez az, hogy én, az elmélet embere, ünnepelhetem Gulner Gyula államtitkár ur ő méltóságát, mert benne, az ő politikai egyéniségében, működésében gyakorlatilag a legszebb megvalósítását látom azoknak az elveknek, miket én elméletileg hirdetek, ünnepelem, mert ő mint politikus, a legideálisabb megtestesítője mindannak, a mit a politika az államférfitől kíván. Ünnepelem tehát azért, mert az ő sikere nem a efemer siker, az ő érdeme nem efemer érdem, az ő tevékenysége nemesak ilyen-olyan tevékenység, melyre a hízog rágog hatja, hogy az kiváló — de persze, ha különben nem lenne az ezzel nem lenne azzá. Hanem az ő politikai egyénisége benső értékű, mely előtt meg kell hajolnunk.

Mit kívánunk mi, t. uraim, az államférfitől? mit kíván a politika? nem ez a politika, mely — engedjen meg ő méltósága ezért a kifejezésért — sokszor csak igen közönséges praktika, hanem az a politika, mit követni kell s az igazi államférfi követ.

Kívánjuk azt, hogy hazája, nemzete eszményei törekvéseinek, aspirációinak igaz letéteményese legyen. Kívánjuk, hogy működésében csakis a közérdeket, hazája javát tartsa szem előtt, háttérbeszorulásával az egyéni érdekeknek. Kívánjuk politikai magatartásában a következeteséget. Kívánjuk, hogy ne keresse az üres feltűnést, de az igazi kitűnést. És kívánja már nem annyira a politika, mint a társadalom etikája a nemes lovagiasságot, mely az ellenféllel szemben is mindig mutatkozik.

T. uraim! Nekem most itt fel kellene tárnom önök előtt Gulner Gyula államtitkár ur ő

Ő-szes mulatsága abból állott, hogy alkonyatkor kilovagolt apja vagy anyja kíséretében, de sohasem egyedül. Mindezt a változást elbeszélte Zsitvayné beteg fiának és jól látta, hogy ha átvillan is István arcán a boldogság derűje, csak azért történik, hogy azután még komolyabb legyen.

— Miért tér vissza újra és újra arcodra a csüggedés, ha Klárikáról beszélek? Hiszen tudom, hogy szereted őt — mondta az urasszony a fiának.

— Szeretem! de azt is tudom, hogy sohasem lesz ő hozzád hasonló.

— Dehogyan nem lesz! Olyanná nevelheted, a milyennek akarod! Megtesz mindent, mert téged nagyon szeret. Engem pedig nagyon tisztel, becsül, látom tiszta szép szeméből. Hidd el, édes fiam, csodát művelt nála a szerelem. Különben meglátnod magad. Ma megkérdezte, hogy elfogadhatjuk-e őket?

— És mit üzentél nekik anyám? — kérdezte István lángbaborult arccal.

— Természetesen azt, hogy örömmel. Miután te már fenn vagy, miért is ne fogadnók?

Az a fehér batiszta öltözött, mezei virágos kalapu, piruló arcú, csodaszép leányka, a ki szerényen lépett be szülei kíséretében, csakugyan nem volt többé a lármás, kihívó modoru századvégi kisasszony, hanem egy bájos, szerény szűz, István megtestesült eszményképe.

Miután alázatosan kezelt csókolta az urasszony-nak, megölelte Mariskát; mélyen elpirulva nyújtotta jobbát Istvánnak.

— Klárikám, édesem! megtarthatom-e magamnak ezt a kis békejobbot? — kérdezte az ifju, átölelve a leány karsu derekát.

— Meg, meg . . . — suttogta Klárika könyezve és megcsókolta István felkötött balkezét.

méltóságának politikai működését, egyéniségét. Keresnem kellene, hogy megfelel-e az mindazoknak, miket mondtam. Felesleges! önök az ő politikai működését jól ismerik. Az a 30 éves politikai mult, hogy egy közbelylyel éljek: nyitott könyv, melybe bárki olva-hat. Én csak rámutatok arra, hogy ha volt férfi az országban, ki mindig nemzete legeszményibb törekvéseinek volt szószóloja és pedig a legnemesebb becsületből — ez Gulner Gyula volt, ha volt valaki kit mindig csak a közérdek vezetett — ez Gulner Gyula volt. Ha volt valaki, ki a legszebb politikai következetességet mutatta, ez Gulner Gyula volt. És t. uraim, végül ha volt valaki, a ki mindig ott volt, midőn a nemzetnek valami védeni valója volt, de a ki oly nemes lovagiasságot mutatott politikai magatartásában, hogy ezáltal a parlamentnek régtől fogva legbecsületesebb tagja lett pártkülömbőség nélkül, az ismét Gulner Gyula volt. Az ilyen férfi politikai működése, uraim, nem közönséges, hogy így mondjam: kenyérfoglalkozás, hanem értékes, nagybecsű. Az, mert megfelel az ország, a nemzet igényeinek. De egyénileg is értékes, mert nem megalkuvás a viszonyokkal, hanem az egy belső erkölcsi értékes tartalom, egy politikai hitvallás megnyilatkozása, melyből logikai következetességgel, folynak minden tettei. Az ilyen férfi, uraim, nem az által lesz nagygyá, hogy hatalomhoz jut! Nagygyá, lesz amaz értékes tulajdonságai által, melyek érvényesítésére a nagy állás, a hatalom csak nagyobb teret enged neki!

De ez még nem minden, t. uraim.

A hatalom magában nagygyá még senkit se tett. Hogy valaki egész ember, igazán kiváló alak legyen, oda még egy kell: a szív nemessége! a benső jóindulat! Kell, hogy az a nagyember — jóember, az a kiváló ember — a szív embere legyen. Nincs nagy ember, ha az nem a szív, a benső barátságos jóindulat embere, még ha Napóleonnak hívják is! És nekem elég látni az önök lelkesedését, rajongását ő méltósága iránt, hogy megtudjam azt, hogy ő ebben is kiváló, mert ő a szív bensőség embere.

T. uraim!

Önök ma megadták Gulner Gyula ur ő méltóságának az elismerést, midőn őt képviselőjükké kiáltották ki, mit ő kiváló egyéniségenél fogva önöktől, a választóktól oly nagyon kiérdemelt. Én az elismerésnek ebben a formájában, itt nem vehetek részt, de megadok neki egy másikat. Megadom, igaz, csak az én gyenge szavammal, de a minek mégis ereje kell, hogy legyen, mert egy nagy hatalom nevében szól. Én leteszem Gulner Gyula ur ő méltósága elé ezennel a tudomány, a politikai tudomány elismerését, mert az ő politikai egyéniségében, politikai működésében a politikai tudomány elveinek, miket hirdetek, a legszebb megvalósulását látom. Éltetem benne az ideális, igazi államférfit, éltetem a kiváló embert, a ki egyuttal a szív benső embere. És kívánom, hogy az isten tartsa meg az ország javára, mely tőle sokat vár, ennek a várásnak javára, mely őt büszkén mondja a magáénak és tisztelői szeretői, nagybecsűlői örömeire, kik őt oly igaz lelkesültséggel veszik körül.

Nagy és közvetlen hatást tett azután még mint említettük. Lévy Mihály ujszászi plebános szónoklata. Államtitkár-képviselőnknek hivatalba lépésekor mondott beszédének ama passzusából indulva ki, hogy a kinek nép érdekei iránt érző szíve nincs, annak kezében a hatalom csapássá, ostorra válik, az ő ismert ékesszólásával ünnepelte ő méltóságát, mint a nép emberét. Szavait nagy tetszéssel hallgatták és lelkesen megéljeneztek.

Az elhangzott beszédekre ő méltósága hosszabb beszéddel válaszolt, melyben utalt arra, hogy ime az a nagy szeretet, az a lelkesedés, melyben része van, mégis az ő elveit igazolják, mert ő hiába tett fel magában bármit, nem tudott másforma lenni senkivel szemben, mint a minő volt, jóindulatnál egyebet nem tudott mutatni. De ezt nem bánta meg, ilyen lesz ezentul is. Szerényen elhárította magát, hogy azt a nagy-szeretetet, ünneplést megérdemelné. De megvan győződve annak teljes őszinteségéről s azon lesz, hogy azt megtarthassa.

Ő méltósága azután még hosszabb ideig maradt a társaság körében, mely Jóska hegedűjének hangjai mellett a késő délutáni órákig időzött a kaszinó termeiben. A bankett folyamán ő méltóságához érkezett egész sereg üdvözlő táviratot olvasott fel Lángos választási elnök. Ezek közt elsőnek kell emlitenünk Széll Kálmán miniszterelnököt, ki ezt táviratozta: „Fogadd igaz örömem kifejezését és legmelegebb gratulációmát. Légy

szives választó indnak őszinte örömet és szeretnekívánataimat kifejezeni azért, hogy téged bírnak képviselőjükül.
Széll.

Táviratot Küldtek még Beniczky főispán, Bárány Harkányi és mások.

Kérelem.

Felkérjük ugy a helybeli, mint a vidéki azon t. előfizetőket, kik előfizetésüket még mindezideig nem küldték be, azt mielőbb sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap szétküldésénél zavarok forduljanak elő.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

MI UJSÁG?

— **Hymen.** Czettel Etelka kisasszonyt eljegyezte Bergel Sándor irsai kereskedő.

— **Hymen.** Böresök Antal tápió-györgyei uradalmi főtiszt fia, dr. Böresök Andor, tart. honv. huszár hadnagy s az igazságügyi minisztériumban beosztott kir. törvényszéki jegyző mult szombaton délután 6 orakor vezette oltárhoz budapesti terézvárosi plebánia templomban, Marschán József kir. tanácsos és nyugalmazott államjósági igazgató bájos leányát, Marinkát. — Násznagyok voltak: dr. gyulai Gyulay Béla igazgató és László Mihály országgyűlési képviselő. Sok szerencsét kívánunk az új párnak.

— **Adományozás.** Özvegy Csicsmán Istvánné gazdag földművesnő abonyi lakos, a jászkara-jenői díszes újtemplomban felállítandó rendkívüli szép főoltár költségeihez 2000 koronát adományozott, mely összeget az előjáróság f. hó 17-én át is vette, kikötötte adományozó, hogy az oltárnak f. évi nagyboldog asszony napjára kész kell lennie, mert a felszentelésnél ott akarna lenni. Az oltár faragott luczfenyőből készül, hársfa faragvány díszítésekkel és gazdagon aranyozva. Magassága 9 méter, a 2¹/₂ méter oltárkép Mária menyemenetelét ábrázolja, két felől Szent István és Szent László ember nagyságú szobrok állanak. Az egész góth stílusban, a templom stíljéhez mérten készül. Mint haljuk, ugyanoda egy szintén góth stílusú faragott díszes széket is szándékozik a kegyes érzésű nő készíttetni.

— **Esküvő a betegágyon.** Varga Rozália 48 éves nő, halálos beteg ágyán esküdt meg e hó 3-án, ugy polgárilag mint egyházilag Döme János béres tószegi lakossal, kivel már több idők óta együtt élt.

— **Halálozás.** Weinstein Márton helybeli kávéház tulajdonos f. hó 18-án hosszas betegség után 62 éves korában elhunyt. Temetés 20-án vasárnap délután lesz.

— **Az abonyi iparos ifjuság által** május 13-án tartott „Arvalányhaj“ előadásából az összes bevétel volt 251 kor. 64 fillér az összes kiadás volt 155 kor. 64 fillér. Tiszta jövedelem 96 korona. Felülfizettek: Méltóságos Gulner Gyula államtitkár 20 korona, Tantossy Bálint 2 korona, Máthé Jenő, Rithnovszky Antal 1—1 koronát, Hoy Nándor 80 fillér, Dobozi Sándor, Altstädter Manó, Balla Imréné 40—40 fillér, Dombó Imre, Molnár János 20—20 fillér. Fogadják, ugy a kegyes adakozók, valamint az elárusító hölgyek az ifjuság hálás köszönetét. Az elárusító hölgyek közül dícséretre méltó Fabri Erzsike, ki lelkes buzgalommal, mit a jegyek elárusításánál kifejtett nagyban hozzájárult az előadás jó anyagi sikeréhez. A takarékpénztári könyvön eddigelé 144 korona. 64 fillér volt, most pedig 96 koronával szaporodott tehát összesen 240 korona 32 fillér van a betéti könyvön. — A szereplők közül kiemelhetjük Halmai Ferenczet, ki elég érzéssel és szerep tudással játszotta a paraszt dráma főalakját. Ugyancsak Szatmáry Kálmán is kiválóan és szépen igyekezett nehéz szerepének megfelelni, a mi sikerült is neki. Molnár György — mint Lajos kocsis jólgyakorolt élénk játékával tartott bennünket folytonos derűtségben. Ki is érdemelték ők a bőséges tapsokat, valamint a virágcsokrok özönét. Csibor Pál egy kissé elbizakodottan, de elég fessen és imponáló alakkal játszotta meg a hűbajos kitagadott huszár gyerek szerepét. Hangja is elég kellemes, csak válogassa meg a hangjához mért dalokat, nem muszály mindég ahhoz a régi nótához ragaszkodni, mert azok csak kiváló énekeseknél hatnak, meg műkedvelőknél az aktuális újabb

darabok már ismertebb voltuknál fogva is hálásabbak. — Varga Ilonka esinos és ügyes szolgáló volt és meglehetősen otthonossággal forog a színpadon. Piros Béla nem elég sikerrel küzdött öreg, becsületos rokon szerepével, mely nem az ő temperamentájához való volt. Akár a jársábiró, akár pedig a jegyző szerepeiben sokkal jobban tudott volna érvényesülni. Most pedig arra kérjük az ifju szereplőket, hogy kritikánkért a világerért se nehezteljenek meg, sőt azért előre is bocsánatot kérünk, — de sokkal jobban hasznukra kívánunk ez által lenni mint, hogy ha derűborura dicsérnénk válogatás nélkül az összes szereplőket. A kritikában is van annyi jó akarat, — kivált ha az intencióját nézzük — mint a hízegő dicsőítésekben, sőt több, mert az tanítani akar, míg emez csak üres frázis. Ne vegyék tehát ezt rossz néven egynehány műkedvelő öreg barátjuktól, a ki teljes szívből kíván önöknek kitartást nemes ambíciójukhoz és a cél iránt való törekvésükhöz, valamint gratulál rendezőjüknek is.

— **Megismételt műkedvelői előadás.** Az abonyi iparos ifjuság ma vasárnap f. hó 20-án játsza le újból az „Arvalányhaj“ című népszínművet felerészben a „Kosuth Lajos“ szobor, fele részben az „Iparos ifjuság önképzőköre“ javára, félhelyárrakkal. Az előadás újból sikerültnek ígérkezik, mi természetes is hogy a kettős irányú jótékonyozás nem lehet közönyös a közönség előtt. Egyrészt a nagyhazafi iránti kegyelet és kötelesség másrészt egy fejlődő ifjusági kör haladására bizonyára pártolásra fog találni, minden jóért, nemesért hevülő közönségünknel.

— **Eltűnt negyedmilió korona.** Szenzációs lopás foglalkoztatja ma délután óta a fővárosi rendőrséget. Arról van szó, hogy egy Budapesten lakó nagybirtokostól kétszázötvenezer korona értékű értékpapirt elloptak, Hay Mihály abonyi nagybirtokos a károsult. Ma délután ugyanis József-tér 12. szám alatt lévő lakásán értékpapirjait rendezte. Időközben felesége rövid időre kihívta szobályából. A mikor visszatért, legnagyobb rémületére észrevette, hogy egy boríték, a melyben kétszázötvenezer korona értékű értékpapir volt, eltűnt. Kereste mindenfelé, azonban sehhol sem tudta megtalálni. Késébeesetten sietett a főkapitányságra és a központi ügyeletes tisztviselőnél jelentést tett az értékpapírok rejtélyes eltűnéséről. Az ügyeletes rendőrtisztviselő rögtön mozgósította az egész detektívtestületet, sőt Rudnay Béla főkapitánynak is jelentést tett a dolgról. A főkapitány azonnal intézkedett, hogy egy detektív-felügyelő vezesse a nyomozást. A detektív felügyelő nagy apparátussal fogott a munkához, azonban eddig nem tudott eredményt elérni. A házbelleket szigorú vallatóra fogta, de ezek csak annyit tudtak mondani, hogy a kérdéses időben csak Hay fia és a szobaleány fordultak meg a károsult nagybirtokos dolgozószobályában. A nyomozást erőlyesen folytatják.

— **A névmagyarosítás gyorsítása.** Évek óta hangzik a panasz a miatt, hogy a névmagyarosítást sokáig intézik el a belügyminisztériumban. Gulner Gyula, az új államtitkár intézkedésére a belügyminisztériumban ezenül külön hivatal fogja átvizsgálni a névmagyarosítási kérvényeket, azokat aztán a miniszterhez terjesztik föl, ugy, hogy a kérvények elintézésében késedelem nem fog beállani. A névmagyarosítási kérvények borítékjára rá kell írni: „Névmagyarosítás“ ugy, hogy a kérvény egyenesen az illető osztály kezébe jut. Az új rend július 1-én lép életbe.

— **Eladás.** Egy métermázsa használt telegráf drót olesón eladó. Czin a kiadóhivatalban.

Építőiparosok kongresszusa.

A Magyar Építőmesterek Egyesülete által tervezett építőipari kongresszusnak előttünk fekvő napirendje a mellett tanuskodik, hogy előkészítőbizottság serény munkásságot fejtett ki és a kongresszuson megvitatják mindazon bajokat, a melyek az építőiparosokat, de különösen a kisiparosokat a tönk szélére juttalták. Az előkészítő bizottság munkája kárba veszne, ha maguk az érdekelt felek, tehát a kisiparosok, saját ügyüket föl nem karolnák. De ugy értesülünk, hogy az ország összes építőiparosainak körében rendkívül élénk mozgalmat keltett ez a kongresszus terve, mert a bejelentett résztvevők száma ma már meghaladta a hat százat. Ez az öröndetes körülmény is buzdítsa városunk és környékünk építőiparosait, hogy a folyó évben Budapesten Pünkösöd ünnepén június 3—4-én végbemenő kongresszuson való részvételüket

minél előbb jelentsék az előkészítő bizottságnál (Budapest IV. Ferencziek bazára), hogy azt idejében tehesse meg a résztvevők számarányához mérten a szükséges intézkedéseket. A kongresszus végleges programja a következő:

1. Törvény alkotása az építőipar gyakorlásáról.
2. Az országos műszaki tanács föllállítása.
3. Pénzügyintézetek és az építési hitel ügye.
4. Országos építésügyi törvényalkotása.
5. Az építőiparosok érdekeinek érvényesítése a középítéseknel.
6. Építőkerek gyorsabb lebonyolítását czélzó intézkedések.
7. Építőipari követelések biztosítása magánfeleknél.
8. Építőiparosok országos szervezete.
9. A házadó kedvezmény kiterjesztése új építkezéseknél.
10. Védekezés a tisztességtelen verseny ellen.
11. Munkaadók és munkások közötti jogviszonyok rendezésével betegsegélyzés, baleset elleni biztosítás, munkáslakások.
12. Építőiparoktatás rendezése. Tanoncoktatás. Pallér és mester képesítés.
13. Adóreform.
14. Építőiparosok nyugdíj ügye.
15. Építőipari szövétkezetek létesítése állami támogatás mellett.

A kongresszusra utazók az előkészítő-bizottságtól nyert részvételi jegy előmutatása mellett rendkívüli kedvezményekben részesülnek a m. á. v. a kassa odergi és a déli vasut vonalain, valamint az elszállítás körül is magasabb kedvezményeket eszközölt ki az előkészítő-bizottság.

Hirdetmény!

Van szerencsém a n. é. közönség b. figyelmét föl hívni egy **német és franczia** tanfolyamra, a mely Junius 1-én veszi kezdetét s ezen két nyelvet mérsékelt árban gyorsan s alaposan tanulhatnak meg gyermekek valamint felnöttek is. Órák délután 2—4-ig.

Szives megkereséseket Kosztolnik féle házban kér.

Tisztelettel

Catherine Lagey

tanárnő.

A Pesti Napló

Magyarország legrégebb és egyik legelterjedtebb napilapjának **ez évi karácsonyi ajándéka** a 12 forint értéket képviselő

Himfy-album

lesz, melyet a **Pesti Napló** előfizetői teljesen ingyen kapnak meg, ha karácsonyig beküldenek hat hónapra szóló előfizetési díjat. Előfizetni havonként is lehet.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

Egy hónapra 2 kor. 40 fill.
Negyedévre 7 „ — „
Félévre 14 „ — „
Egész évre 28 „ — „

Az előfizetési pénzek a **Pesti Napló** kiadóhivatala (Budapest, VI., Teréz-körút 23. küldendők.